

1. Pojam narodne suverenosti

Nacelo narodne (gradanske) suverenosti¹ je jedno od važnih načela na kojima počivaju institucije ustavnog sistema, a od stepena njegovog ostvarivanja u praksi, zavisi i stepen učesca građana u političkom odlučivanju i vrsenju vlasti, kao i stepen njihove stvarne slobode opredeljenja.

Za razliku od Ustava iz 1990. godine, novi Ustav Srbije utvrđuje da je Republika Srbija država srpskog naroda i svih građana koji u njoj žive, zasnovana na vladavini prava i socijalnoj pravdi, načelima gradanske demokratije, ljudskim i manjinskim pravima i slobodama i pripadnosti evropskim principima i vrednostima. Pri tome, u skladu sa odredbama ustava, suverenost potiče od građana koji je vrše referendumom, narodnom inicijativom i preko svojih slobodno izabranih predstavnika.

Kad govorimo o suverenosti, treba imati u vidu više vrsta suverenosti, i to:

suverenost države (državni suverenitet), suverenost nacije (nacionalni suverenitet) i narodna (gradanska) suverenost.

Suverenost države (državni suverenitet) podrazumeva da na teritoriji određene države postoji samo jedna vlast, kao najviša i najjača, koja ne zavisi ni od koje druge (spoljne) državne vlasti. Ona je, dakle, pravno neograničena od strane spoljnijeg državnog faktora, odnosno neke druge države, pa je samim tim i nezavisna. Stoga je državna suverenost jedno od najvažnijih svojstava države, jer ako država nije suverena i nezavisna, onda se u pravnom smislu ne može uopšte govoriti o državi.

Suverenost nacije (nacionalni suverenitet) podrazumeva se pravo naroda (etničke grupe, nacije) da sam odlučuje u kojoj i kakvoj će državi živeti, hoće li samostalno formirati državu ili će se priključiti drugoj državi. Recije, dakle, o pravu na samoopredeljenje, samoodređenje.

Narodna (gradanska) suverenost (narodni suverenitet) podrazumeva mogućnost vrsenja državne vlasti od strane naroda, odnosno većine naroda, s obzirom na praktičnu nemogućnost identifikacije (političke) volje svih građana jedne državne zajednice. Stoga se pojam narodne (gradanske) suverenosti izjednačava sa pojmom demokratije, koja se pojavljuje (1) kao neposredna ("vladavina većine") i (2) kao predstavnička demokratija ("vladavina manjine u ime većine").

1.1. Istorija razvoja

Političko-pravna misao se odavno bavi problemom suverenosti. Još u trećem milenijumu pre naše ere, u starom Egiptu, razvijano je učenje o društvenoj lestvici koja pokazuje hijerarhiju pojedinih centara moći. Na vrhu lestvice je bog, a zatim faraon, odnosno vladar, sveštenici, zemljoradnici i, na kraju, robovi. U Srednjem veku dominiralo shvatanje daje svaka vlast od boga, a, po milosti božjoj, vladareva volja je bila - zakon. Zato se za vladare (careve, kraljeve) kaže da su suvereni.

U tom smislu i Jan Bodinje na početku Novoga veka, polazeći od toga da je suverenost neograničena i nedeljiva, tvrdio da jedino monarh (suveren) može biti pravno neograničen, odnosno imati apsolutnu (državnu) vlast, jer ta i takva vlast dolazi od boga, a monarh je olicenje te vlasti.

•Danas, međutim, u modernoj državi, monarhija je ustavna i parlamentarna, tako da "kralj vlada ali ne upravlja" (rec je o demokratskim zemljama), ma da i danas postoje monarhije u kojima monarh još uvek i vlada i upravlja (rec je o nedemokratskim državama).

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com